

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/140/2016
Identifikačné číslo spisu:	1409211226
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1409211226.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa F. C., bývajúceho v D., N., zastúpeného splnomocnenkyňou Bardač s. r. o., so sídlom v Bratislave, Lovinského 22, IČO: 47 243 252, v mene ktorej koná ako konateľ advokát Mgr. Róbert Bardač, PhD., proti odporkyni X. C., bývajúcej v D., Q., zastúpenej JUDr. Janou Kompišovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Jakubovo nám. 9, o zrušení vyživovacej povinnosti, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11C/380/2009, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. decembra 2015 sp. zn. 3Co/548/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 16. júna 2014 č. k. 11C/380/2009-181 rozhodol po právoplatnom skončení konania o zrušení vyživovacej povinnosti o trovách konania účastníkov tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyni do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v sume 801,01 eura a zároveň rozhodol, že v zastavenej časti konania odporkyni náhradu trov konania nepriznáva. Pri uložení povinnosti navrhovateľovi nahradiť odporkyni trovy konania vychádzal z § 143 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“). Uviedol, že aj keď odporkyňa nemala vo veci zrušenia vyživovacej povinnosti úspech, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, pretože svojím správaním nedala príčinu na podanie návrhu na začatie konania. Vylúčil možnosť aplikácie § 150 ods. 1 O. s. p., pretože navrhovateľ súdu nepreukázal, že odporkyňu požiadal pred podaním návrhu na začatie konania o informácie o jej štúdiu. Iné skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu vyššie uvedeného ustanovenia O. s. p. nezistil a ich existenciu navrhovateľ ani netvrdil (táto časť rozhodnutia bola postupom podľa § 164 O. s. p. doplnená uznesením súdu prvej inštancie z 11. augusta 2014 č. k. 11C/380/2009-195 z dôvodu, že bola pri prepisovaní rozhodnutia pomocou výpočtovej techniky opomenutá). Zaviazal preto navrhovateľa na náhradu trov konania odporkyni. K nepriznaniu práva na náhradu trov konania v časti týkajúcej sa zastavenia konania

uviedol, že navrhovateľ nepreukázal súdu, že zoberal návrh v časti zníženia vyživovacej povinnosti späť pre správanie odporkyne. Procesne tak zaviniť zastavenie konania v tejto časti a bol preto povinný uhradiť trovy tohto konania. Keďže odporkyňa si náhradu trov konania v tejto časti neuplatnila, dospel k záveru, že treba na vec aplikovať ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 151 O. s. p., ktoré umožňujú, aby súd odporkyni v zastavenej časti náhradu trov konania nepriznal.

2. O odvolaní navrhovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. decembra 2015 sp. zn. 3Co/548/2014 tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením potvrdil a zároveň rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia k prvému výroku uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania správne vychádzal z ustanovenia § 143 O. s. p., pretože objektívnu skutočnosť (skončenie štúdia), ktorá mala za následok zánik vyživovacej povinnosti nemožno hodnotiť ako správanie sa odporkyne, ktoré zapríčinilo podanie návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti zo strany navrhovateľa. Uvedený právny názor je zároveň súladný s právnym názorom vysloveným v tejto veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení z 26. februára 2014 sp. zn. 6 M Cdo 6/2013, ktorý bol pre súd prvej inštancie (a aj pre krajský súd) záväzný. Podľa odvolacieho súdu je správny aj záver súdu prvej inštancie o neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa umožňujúcich aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. Zdôraznil, že navrhovateľ bol povinný preukázať, že pred podaním návrhu na začatie konania vyzval odporkyňu, aby mu oznámila, či jej štúdium stále trvá, čo neurobil. Ani ďalšie skutočnosti, z ktorých navrhovateľ vyvodzoval existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, odvolací súd nepovažoval v tejto veci za opodstatnené. Uznesenie súdu prvej inštancie spolu s opravným uznesením preto ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom [§ 241 ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. O. s. p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.]. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nedostatočne zdôvodnené, nepresvedčivé, svojvoľné. Odvolaciemu súdu vyčítal, že sa nedostatočne zaoberal, či ním uvádzané skutočnosti umožňujú postup podľa § 150 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysvetľuje rozpor v tvrdeniach súdu prvej inštancie vyjadrených v rozhodnutí z 19. júna 2012 č. k. 11C/380/2009-114 a v rozhodnutí súdu prvej inštancie zo 16. júna 2014 č. k. 11C/380/2009-181. Nevyporiadal sa ani s jeho námietkou, že trovy odporkyne pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, sú trovami vynaloženými neúčelne. Odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p., čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Poukázal aj na skutočnosť, že odvolací súd vôbec nerozhodol o jeho odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie z 11. augusta 2014 č. k. 11C/380/2009-195 (opravnému uzneseniu). Žiadal preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa navrhla, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky ako neprípustné odmietol.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C. m. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 C. m. p. (podľa ktorého, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 395 ods. 2 C. m. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného mimosporového poriadku, a to princípu ochrany práv zaručených zákonom tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 1 C. m. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 2 ods. 1 C. m. p.).

6. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný na prejednanie dovolania (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „C. s. p.“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, naň

oprávnenou osobou zastúpenou advokátom v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., sa zaoberal prípustnosťou dovolania a dospel k záveru, že ho treba pre neprípustnosť odmietnuť.

7. Dovolanie bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

8. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu boli upravené v ustanovení § 239 O. s. p. a § 237 O. s. p.

9. V preskúmvanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu bolo prípustné, ak ním bolo napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu [§ 239 ods. 1 písm. a) O. s. p.] alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska [§ 239 ods. 1 písm. b) O. s. p.]. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) išlo o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

10. Dovolanie navrhovateľa smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky ani jedného z uznesení uvedených v ustanoveniach vymenovaných vyššie. Prípustnosť dovolania vylučoval aj § 239 ods. 3 O. s. p. Podľa citovaného ustanovenia bolo dovolanie (i keby smerovalo proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.) neprípustné, ak smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania. Prípustnosť dovolania navrhovateľa preto z ustanovenia § 239 O. s. p. vyvodíť nemožno.

11. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nebolo prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (išlo tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

12. Navrhovateľ procesné vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) O. s. p. nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Nezistil ani podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., na ktorú poukazoval navrhovateľ.

13. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. sa rozumel postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

14. Dovolací súd v súvislosti s námietkou navrhovateľa pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie bola rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom sa táto norma uplatňovala aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. V tejto súvislosti treba upozorniť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia

zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“.

16. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v preskúmvanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety citovaného stanoviska. Dovoláním napádané uznesenie odvolacieho súdu uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, popisuje dôvody, ktoré viedli navrhovateľa k podaniu odvolania, ako sa k tomuto odvolaniu vyjadrila odporkyňa, uvádza tiež rozhodujúci skutkový stav a cituje právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory. Rozhodnutie odvolacieho súdu výstižne a postačujúco reaguje aj na skutočnosti, z ktorých navrhovateľ vyvodzuje existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu tak dáva odpovede na podstatné otázky týkajúce sa predmetu konania. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Dovolací súd považuje preto rozhodnutie odvolacieho súdu za riadne zdôvodnené a za presvedčivé. Navrhovateľ preto nedôvodne argumentoval, že uznesenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a teda, že mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.

17. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, že odvolací súd nevysvetlil rozpor v rozhodnutiach súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že rozhodnutie z 19. júna 2012 č. k. 11C/380/2009-114 bolo najvyšším súdom uznesením z 26. februára 2014 sp. zn. 6 M Cdo 6/2013 zrušené a súd prvej inštancie sa v novom rozhodnutí dôsledne riadil právnym názorom tam vysloveným. Aj táto námietka navrhovateľa je preto nedôvodná.

18. Dovolací súd dodáva, že pri posudzovaní prípustnosti dovolania sa nezaoberá správnosťou skutkových a právnych záverov, ktoré odvolací súd vzal za základ svojho rozhodnutia, pretože správnosť dovoláním napadnutého uznesenia by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

19. Nedôvodná je aj námietka navrhovateľa, že odvolací súd nerozhodol o jeho odvolaní proti opravnému uzneseniu súdu prvej inštancie z 11. augusta 2014 č. k. 11C/380/2009-195, lebo z obsahu spisu jasne vyplýva, že navrhovateľ takéto odvolanie ani nepodal.

20. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 239 O. s. p., a neboli zistené ani podmienky prípustnosti podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie navrhovateľa ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) C. s. p. bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

21. Najvyšší súd o náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 C. m. p. v spojení s § 453 ods. 1 C. s. p. a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.